

## **Suomussalmen kunnan lausunto kausityöasetuksen muutos**

Suomussalmen kunta on kuullut asetusmuutoksen valmisteluun liittyen Arktiset Aromit ry:tä, johon kuuluu marja-alan yrityksiä. Kunta on kiinnittänyt huomionsa muutosehdotuksen valmistelun hätäisyyteen sekä kokonaisvaikutusten arvioiden puuttumiseen. Lisäksi valmistelussa tulisi kuulla myös Thaimaasta saapuvia poimijoita sekä Thaimaan viranomaisten nykyistä näkemystä toivotusta tavasta varmistaa poimijoiden asianmukainen kohtelu ja estää väärinkäytösten tapahtuminen Suomessa.

Marja-alan kuulemisen myötä kunta esittää huolensa asetusmuutoksen mahdollisista radikaaleista vaikutuksista marja-alan yritysten toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytysten nopea katkeaminen aiheuttaisi Suomussalmella paikallisesti kymmenien ja valtakunnallisesti satojen teollisten työpaikkojen menetyksen.

Marja-alan edustajat ovat olleet aktiivisessa tiedonvaihdossa Thaimaan viranomaisten kanssa ja nykyisen tilannekuvan perusteella olisi tarpeen varmistaa Thaimaan viranomaisten nykyinen kanta työsuhteisuuteen ennen asetusmuutoksen tekemistä. Koordinoidussa yhteistyössä Thaimaan viranomaisten kanssa tulisi myös selvittää, olisiko marja-alaan liittyviin epäkohtiin ja epäilyihin puuttumisessa tehokkaampaa kehittää valvontaan liittyviä käytäntöjä nykyisen, vuonna 2021 voimaan astuneen marjalain (Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta) puitteissa, kuin siirtää poiminta työsuhteisuuden piiriin?

Marja-alan valvontaa tulee kehittää niin, että toiminta on läpinäkyvää ja valvonta ennaltaehkäisee väärinkäytösten tapahtumista. Hiljattain käyttöön otettu marjalaki luo hyvät edellytykset valvontakäytäntöjen kehittämiseen.

Työsuhdemalliin siirtymistä harkittaessa on tarpeen kuulla poimijoiden mielipiteitä. Yritysten poimijoilta saamien kommenttien mukaan Suomessa vallinnut käytäntö, jota on valvottu vuodesta 2021 marjalain puitteissa, on toivotumpi vaihtoehto kuin työsuhdemalli, joka on käytössä Ruotsissa.

Suomussalmen kunta edellyttää huolellista kokonaisvaikutusten arviointia sekä vaihtoehtoisten ja mahdollisesti toimivampien ratkaisujen tarkastelua ennen asetusvalmistelun jatkamista.

Useiden marjayritysten näkemys on, että työsuhdemallilla sekä yrityksen että poimijoiden on mahdotonta toimia kannattavasti. Muutos ajaisi yritykset lopettamaan toimintansa, mikä tarkoittaisi satojen työpaikkojen menetystä. Marja-alan yritykset eivät voi toimia yhtäkkiä vain kotimaisen keruun varassa, vaikka se onkin saatu kasvuun viimeisten vuosien aikana. Toistaiseksi noin 90 % marjateollisuuden käyttämästä raaka-aineesta on kerätty thaimaalaisten poimijoiden toimesta. Kunnan ja aluetalouden näkökulmasta marja-alan toimintaedellytysten katoamisella olisi radikaali vaikutus työpaikkoihin ja alueen elinvoimaan.